

Nakon Drugog svetskog rata, selo Grčke doživelo je dva iscrpljujuća ljudska naleta – egzodus seljana, zatim najneobičniju ljudsku invaziju na njene rubove. Ova dva talasa, potpomognuta slabim stanjem i podstaknuta klimatskom krizom, pretvorila su nisku dramu prirodno iskupljujućih šumskih požara u ovogodišnju katastrofalnu katastrofu.

Nakon toplotnih talasa neviđene dugovečnosti, požari tokom letnjih meseci do sada su uništili više od 100.000 hektara (250.000 jutara) drevnih borovih šuma. Pocrnjeli su delovi Atike, spaljeni delovi drevne Olimpije i uništili veličanstvene šume severne Evije – čije su seoske zajednice izgubile domove, da ne spominjemo sredstva za život i pejzaže.

Ovim malograđanskim stanovima, koji su do osamdesetih godina bili razasuti po celoj Atiki, sredinom devedesetih dodato je predgrađe srednje klase. Vile i tržišni centri postepeno su napadali šumovita područja koja se graniče sa Atinom, brzinom koja je odražavala ekonomski rast podstaknut novcem pozajmljenim od banaka EU ili obezbeđenim putem strukturnih fondova EU.

Kao da tražimo nevolje. Vatra je prirodni saveznik šuma mediteranskog bora. Pomaže u čišćenju tla starih stabala i omogućava mladima da napreduju. Svakodnevno pomažući sebi u drva i koristeći taktičko spaljivanje svakog proleća, seljani su jednom sprečili da ovi požari zavladaju. Nažalost, ne samo da su okolnosti primorale seljane da napuste šume, već su se oni i njihovi potomci vratili kao raspršeni urbani stanovnici kako bi izgradili svoje vikendice u šumama bez brige, ali to nisu učinili noseći tradicionalno zajedničko znanje ili praksu.

Čuvena evropska ekonomska podela sever-jug ima pandan u grčkim šumama. U zemljama kao što su Švedska ili Nemačka, šume su bile intenzivno komodifikovane. Iako je to dovelo do propasti drevnih šuma i njihove zamene sušnim plantažama, obradivim zemljištem ili pašnjacima, barem selo nije napušteno kao što je to bilo u Grčkoj. Na neki način, žalosno stanje grčkog sela, brza i neregulisana urbanizacija i naša slaba i korumpirana država odraz su atrofičnog kapitalizma zemlje.

Grčke vlade bile su svesne neodrživosti našeg modela korišćenja zemljišta otkad su nam se požari počeli osetiti 1970 -ih. Duboko u sebi, znali su: zajedno smo narušili prirodu, a sada je priroda zahtevala svoju dugu i razvučenu osvetu. Uverene, međutim, da su im šanse za reizbor osuđene na propast ako se usude reći glasačima da bi možda trebali odustati od sna o toj kolibi u šumi, odustati od plana o suburbanizaciji borovih šuma, vlade su odabrale lak put: okrivile su topao vetrovi, pakleni palikuće, loša sreća, čak i čudni turski saboter.

Kolektivna odgovornost bila je prva žrtva svakog pakla. Dana 23. jula 2018. godine, u primorskom naselju severno od Atine poznatom kao Mati, demonska vatrena kugla je u roku od nekoliko minuta sagorela 103 osobe – uključujući i prijatelja. Uzrok je bio očigledan svakome ko je zainteresovan da nezainteresovano pogleda način na koji je gusto naselje

ubačeno u ostarjelu borovu šumu, sa uskim uličicama koje ne nude realnu šansu da pobegnu od neizbežne vatre.

Nažalost, ni vlast ni opozicija nisu smele da priznaju očigledno: da nikada nismo smeli dozvoliti da se to naselje izgradi. Umesto toga, beskrajno su vikali, igrajući igru krivice koja nije poštovala žrtve, društvo, prirodu.

Čak i kada su se vlade okušale u modernizaciji svoje prakse, pogoršale su stvari. 1998. godine, u pokušaju da profesionalizuje gašenje požara, jedinica za gašenje požara (koju je do sada vodila komisija za šumarstvo) je raspuštena i pretvorena u gradsku vatrogasnu jedinicu. Rezultirajuća ekonomija obima imala je svoju cenu: prekid velikih napora čišćenja šuma koje je vatrogasna jedinica grma koristila svake zime i proleća.

Prateći prirodni instinkt urbane birokratije da favorizuje rešenja visoke tehnologije i da gleda s visine na tradicionalnu praksu, ujedinjena vatrogasna jedinica efikasno se povukla iz šuma i umesto toga koncentrisala na strategiju postavljanja zaštitnih zidova oko izgrađenih područja, dok je bombardovala šumske požare iz vazduha – koristeći avione koji češće ne mogu da lete zbog nepovoljnih uslova.

Zatim, početkom 2010. godine, usledio je neprijavljeni bankrot grčke države. Uskoro će desetine zvaničnika EU i MMF -a – zloglasna trojka – doputovati u Atinu kako bi nametnuli najoštriji program štednje na svetu. Svaki budžet je nemilosrdno smanjen, uključujući i one usmerene na zaštitu građana i zaštitu prirode. Hiljade lekara, medicinskih sestara i, da, vatrogasaca je otpušteno. U 2011. ukupan budžet vatrogasne brigade smanjen je za 20%. U proleće 2015. jedan viši vatrogasni oficir mi je rekao da je potrebno još najmanje 5.000 vatrogasaca da pruže osnovnu zaštitu u narednom letu. Kao grčki ministar finansija u to vreme, sastavio sam planove za uštedu iz drugih delova budžeta kako bih ponovo zaposlio skroman broj vatrogasaca i lekara (ukupno 2.000). Čuvši ovo, trojka me je odmah osudila zbog „nazadovanja“ i izdala jasno upozorenje da će, ako insistiram, pregovori u Evrogrupi biti prekinuti – stenografija za najavu zatvaranja grčkih banaka.

Od tada je jedina stvarna promena bio stalni porast temperatura, zahvaljujući ubrzanju klime. Ljetna vatrena oluja bila je potpuno predvidljiva – kao i nesposobnost naše države da efikasno odgovori. A EU? Da li je poslalo desetine osoblja na mikro -upravljanje događajima na terenu, kao što je to učinilo prilikom uvođenja štednje? Za razliku od pomoći koju je Grčka dobila od pojedinih evropskih vlada, uključujući britansku nakon Bregzita, institucije EU bile su upadljive po njihovom odsustvu.

Zastrašujuće pitanje je: šta dalje? Bauk nove prijetnje grčkim šumama visi nad kopnom. Trenutna desničarska vlada želi da podugovara pošumljavanje privatnih multinacionalnih preduzeća. U potrazi za brzim evrom, razmnožavaju brzo rastuća, genetski modifikovana

Grčka, Požari tokom letnjih meseci do sada su uništili više od
100.000 hektara drevnih borovih šuma

stabla kojima nema mesta na Mediteranu i koja su neprijateljska za našu floru, faunu i tradicionalni pejzaž. Za razliku od strašnog uticaja državnog bankrota na naš narod, koji se jednog dana nadamo da će preokrenuti, ovaj napad na naše rodne šume biće nepovratan.

Izvor: braveneweuropa.com